

Magyarország védett állatai

TÓPARTOK VÉDETT MADARAI

Kiadja a Diafilmgyártó Kft.

Budapest, 1995.

Magyarországon 358 madárfaj található, amelyek egy része állandóan nálunk tartózkodik; másik részük az úgynevezett vonuló madarak, amelyek tavasszal érkeznek hozzánk, itt költenek és nevelik fel fiókáikat, a tél beállta előtt melegebb vidékekre költöznek.

Az utóbbi évtizedekben az intenzív mező- és erdőgazdálkodás, a környezet fokozódó szennyeződése és a nagymértékű urbanizáció következtében egyre inkább szűkül a vadon élő madarak élőhelye, egyre nehezebben találnak maguknak táplálékot. A felelőtlen léghajózás, a fészekaljak esztelen pusztítása is pótolhatatlan károkat okoz, különösen a ragadozó madarak között. Mindez a szakemberek szerint újabb és újabb fajokat fenyeget végleges kipusztulással; a Magyarország területén élő madárfajok közül eddig már 320-at kellett védetté nyilvánítani.

Mindnyájunktól függ, hogy sikerül-e érvényt szerezni természetvédelmi törvényeinknek, sikerül-e megóvni hazánk felbecsülhetetlen természeti értékeit, csodálatos növény- és állatvilágát!

Színes diasorozatunkban eredeti élőhelyükön mutatunk be néhányat a hazánkban élő 320 védett madárfajból. A madarak külső morfológiai leírása szűkszavú; inkább a képek szemléltető erejére hagyatkozunk. Viszont előfordulási helyüket, fontosabb életjelenségeiket részletesebben ismertetjük, feltüntetett eszmei értékükből pedig — mely 500-tól akár 50.000 Ft-ig is terjedhet — védettségük fokára, egyedszámuk alakulására lehet következtetni.

1. Nagy kócsag (*Egretta alba* L. 1758)

Gémfélénk királya a hófehér tollruhás nagy kócsag. Dél-európai téli szállásáról februárban érkezik Magyarországra. Fészket nagy nádasok mélyén, derékbatört nádszálakon építi. Hazai állománya az utóbbi években gyarapodott. Sekély vizekben halászik, de ősszel nedves legelőkön is láthatjuk.

Eszmei értéke: 50.000 Ft.

2. Gulipán (*Recurvirostra avosetta* L. 1758)

Magyarország szikeseinek jellegzetes, ritka fészkelő madara. Márciustól szeptemberig tartózkodik ha-

zánkban. Iszapzátonyok, folyótorkolatok környékét kedveli. Sekély vizek mentén alacsony növényzet közt, homokpadokon vagy lagúnákban szétszórt telepeken költ. Táplálékát sekély vízben, csőrével ide-odakaszálva keresi.

Eszmei értéke 30.000 Ft.

3. *Fattyúszerkő* (*Chlidonias hybrida* Pall 1811)

Fehéarcú szerkőnek is nevezik. Édesvizek környékén, a szárazföld belsejében él, vonulás közben pedig a tengerpartokat kedveli. Magyarország keleti felében, főleg a Hortobágyon fészkel.

Eszmei értéke: 10.000 Ft.

4. *Kanalasgém* (*Platalea leucorodia* L. 1758)

Sekély, nyílt vizek, nádas mocsarak, folyópartok lakója. Nagy kiterjedésű nádasban telepesen költ. Helyenként kopár szigeteken, fákon, bokrokon is fészkel. Országunk mocsaras, nádas tavaiban néhány jelentős fészkelőtelepe van. Elszórtan költ a nagy halastavak széles nádszigeteiben is. Sekély vízben, csőrét a víz alá merítve, ide-oda járkálva, „kaszálva” keresi táplálékát. Vonuló madár.

Eszmei értéke: 30.000 Ft.

5. *Búbos vöcsök* (*Podiceps cristatus* L. 1758)

A legnagyobb termetű vöcsökfajunk. Élőhelyeül tavak, holtágak, víztárolók környékét választja. Télen tengerpartok környékén is előfordul. Vizek szélén költ, ahol úszó fészket a növényzethez erősíti. Magyarországon rendszeresen, szép számban fészkel. Vonuló madár.

Eszmei értéke: 1.000 Ft.

6. *Vörösgém* (*Ardea purpurea* L. 1766)

Mocsarak, növényzettel benőtt vizesárkos, sűrű nádasok, árterek madara. Nyílt vizeken ritkábban halászik, rendszerint a sűrű növényzet között keresi táplálékát. Telepesen költ, néha más fajok közelében. Fészket a sűrű nád közé építi. Hazánkban rendszeresen költ. Vonuló madár.

Eszmei értéke: 1.000 Ft.

Írta: Kristó László

Fényképezték a Nimród Fotóklub tagjai;

Szűcs László 1, Kiss Imre 2, Nagy Gy. György 3,

Vizúr János 4, Szalánczy Béla 5 ,6.

Lektorálta: Homonnay Zsombor

Szerkesztette: B. Zsédenyi Judit